

7. februar 2011

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

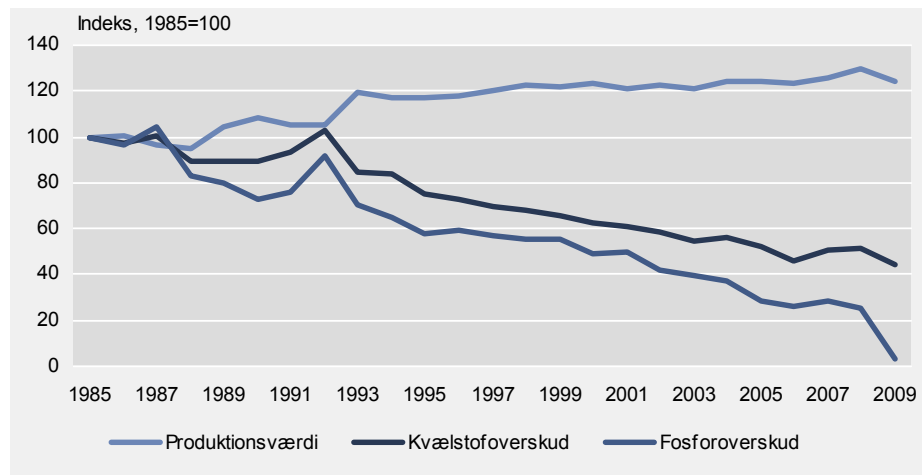
T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Fald i landbrugets miljøbelastning fortsætter

Fortsat fald i næringsoverskuddet

De netop offentliggjorte tal for landbrugets næringsstofoverskud for 2009 viser et fortsat fald i kvælstof- og fosforoverskuddet. Kvælstofoverskuddet udgjorde i 2009 186.000 tons og fosforoverskuddet 1.700 tons, hvilket i forhold til året før betyder et fald på 13 pct. i kvælstofoverskuddet og på 85 pct. i fosforoverskuddet.

Produktionsværdi (faste priser) og miljøbelastning. Indeks 1985 = 100

Kilder: DMU: "Landovervågningsoplunde 2009" og Nationalregnskabet
Note: Produktionsværdi i 2008-2009 er fremskrevne tal.

Dermed fortsætter den mangeårige afkobling mellem landbrugets produktionsstiltvækst og miljøbelastning, dvs. miljøbelastningen er faldet, selv om produktionen over tid er steget. Mens produktionsværdien målt i faste priser (mængderne) således siden 1985 er steget i alt ca. 25 pct, er der med de nye tal sket et fald i miljøbelastningen med kvælstof og fosfor på henholdsvis ca. 56 pct. og 98 pct. Med hensyn til fosforoverskuddet anfører Naturstyrelsen, at lagerforskydninger kan være medvirkende til det markante fald det seneste år.

Avlsarbejde og foderoptimering

Det stærke forsknings- og udviklingsmiljø på landbrugsområdet har været en drivende faktor i reduktionen af miljøbelastningen. Avlsarbejde, foderoptimering og forbedret gyllehåndtering har medvirket til at reducere miljøbelastningen. Brug af aminosyrer i foder til grise har for eksempel reduceret kvælstofoverskuddet fra svineproduktionen, og avlsarbejde har ført til en bedre foderudnyttelse og slankere grise med højere kødprocent.

Halvt så meget
miljøbelastning per kg

Miljøbelastningen per produceret kg slagtesvin er for kvælstof og fosfor således faldet til omkring det *halve* af, hvad den var i 1985. Andre eksempler er avlsarbejde, der har givet køer med højere mælkeproduktion og deraf følgende reduceret malkokobestand og reduceret miljøbelastning.

Bedre håndtering af
husdyrgødningen, mv.

Også en forbedret håndtering af husdyrgødning og investeringer i gyllebehandling har mindsket miljøbelastningen og øget næringsstofudnyttelsen. Bredspredning af gylle er således erstattet af slangeudlægning og nedfældning i jorden. De såkaldte harmoniregler fastsætter regler for, hvor stor en mængde husdyrgødning, der må udbringes, og kravene til gødskning af markerne er specificeret i kvælstofnormerne, der angiver grænser for udbringning for forskellige kombinationer af jordbundsforhold, afgrøder, mv. Endvidere har landbruget som led i reguleringen på området etableret efterafgrøder, ekstensiveret arealanvendelsen, mv.

Fremtiden

Det er forventningen, at fortsat teknologisk udvikling og ny viden vil kunne reducere landbrugets miljøbelastning yderligere fremover. Nye måder at tænke på forhold til produktion, affaldsprodukter og økologisk balance kan støtte en sådan udvikling. Det gælder f.eks. vugge-til vugge tankegangen¹, der bygger på den filosofi, at næringsstoffer og materialer cirkulerer i et stadigt flow, og har den vision, at fremtidens affald er 100 % genanvendeligt enten i det biologiske kredsløb eller i det tekniske kredsløb.

Som tekniske eksempler på denne tilgang i forhold til landbrugsområdet kan nævnes anvendelse af gylle i biogasanlæg, minivådområder som opsamler næringsstoffer inden udvaskning til de sårbare miljøer, drænfiltre til opsamling af den fosfor, som ellers tabes fra markerne til drænvand², eller blåmuslinger der spiser alger med højt indhold af forurenende næringsstoffer og derved fremmer rent havmiljø.

Kilder

De nye data for kvælstof og fosfor er offentliggjort i rapporter: Miljøministeriet, Naturstyrelsen: *"Vandmiljø og Natur 2009. NOVANA. Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning.* December 2010; og Danmarks Miljøundersøgelser: *"Landovervågningsoplände 2009. NOVANA", Faglig rapport fra DMU nr. 802, 2010.* Begge rapporter blev offentliggjort d. 24. januar 2011. NOVANA-programmet følger op på udledning af kvælstof og fosfor til vandmiljøet og overvåger tilstanden og udviklingen i vandmiljøet og naturen i Danmark.

¹ Se f.eks. Miljøministeriet: "Affaldsstrategi '10", 17. juni 2010.

² "Fosforfiltre i landskabet", Charlotte Kjærgaard, moMentum Nr. 2 2009.

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E info@lf.dk
W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Leif Nielsen
Anne Ohm

27245638
61202714

lni@lf.dk
ano@lf.dk